

MY BOSS & I

วิเชียร ตีรสุภาพกุล

When I take a long time, I am slow.
When my boss takes a long time, he is thorough.

When I don't do it, I am lazy.
When my boss doesn't do it, he is too busy.

When I do something without being told, I am trying to be smart.
When my boss does the same, that is initiative.

When I please my boss, I am apple-polishing.
When my boss please his boss, he is cooperative.

When I do good, my boss never remembers.
When I do wrong, he never forgets.

เรื่องของการทำงาน ไม่ว่าจะป็นชาติใด องค์กรเล็ก หรือองค์กรใหญ่ สำหรับคนที่เป็นผู้บังคับบัญชาต้องทำงานหรือรายงานต่อหัวหน้าหรือผู้บังคับบัญชา หรือเรียกง่ายๆ ว่าเจ้านาย บางครั้งอาจร้องบ่น แสดงความอึดอัดใจ ระบายความน้อยต่อบุคคลที่สามสาระสำคัญข้างต้นขอถ่ายถอดเป็นภาษาไทยๆ ได้ว่า

“เมื่อฉันใช้เวลามาก กลายเป็นว่าฉันทำงานช้า ครั้นเจ้านายฉันใช้เวลามาก กลายเป็นว่าเขาเป็นคนรอบคอบ เมื่อฉันไม่ทำงานชิ้นนั้น กลายเป็นว่าฉันเกียจคร้าน ครั้นเจ้านายฉันไม่ทำงานนั้น กลายเป็นว่าเขางานยุ่ง เมื่อฉันทำงานใดโดยมิต้องมีการสั่ง กลายเป็นว่าฉันพยายามทำงานอย่างชาญฉลาด ครั้นเจ้านายฉันทำแบบ เมื่อฉันเอาใจเจ้านาย กลายเป็นว่าฉันเป็นคนประจบสอพลอ ครั้นเจ้านายฉันเอาใจเจ้านายเขาบ้าง กลายเป็นว่าเขาเป็นคนที่ให้ความร่วมมือดี เมื่อใดที่ฉันทำสิ่งดีๆ เจ้านายฉันไม่เคยจดจำเลย ครั้นเมื่อใดที่ฉันทำอะไรผิด เขาสิทธิกลับไม่เคยลืม”

บางคนที่มีประสบการณ์การทำงานคล้ายคลึงหรือเทียบเคียงได้กับข้างต้น อาจจะกระตือรือร้นอยู่บ้าง อันที่จริงในโลกของการทำงาน ไม่มีผู้บังคับบัญชาคนใดเลยที่จะมีสไตล์การทำงานแบบสำเร็จรูปเหมือนกันตลอด เนื่องจากผู้บังคับบัญชาแต่ละคนก็มีพฤติกรรมการทำงานในแบบเฉพาะของตน ซึ่งเป็นเพราะภูมิหลัง การเลี้ยงดู บ่มเพาะทางสังคม (Socialization) ต่างกัน จะเรียกว่ามีหรือเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว หรือมีบุคลิกภาพของตนเองก็ว่าได้

ประเภทของคน

ก่อนอื่นคงต้องทำความเข้าใจกับเรื่องของ **คน** เสียก่อน เพราะถือเป็นเรื่องที่ไม่พ้นที่จะกล่าวถึง **คน** จริงๆ ต่อให้โลกนี้มีวิวัฒนาการ หรือพัฒนาการบริหารดีเลิศเพียงไร ล้วนต้องผ่าน **คน** ทั้งนั้น เพราะฉะนั้นเราควรต้องทำความเข้าใจเสียก่อนว่าคนมีกี่ประเภท เหตุใดถึงมีปัญหาในการปฏิสัมพันธ์ เหตุใดปัญหาหนึ่งๆ เมื่อเปลี่ยนคน เปลี่ยนปฏิสัมพันธ์ โฉนดผลลัพธ์ ถึงได้เปลี่ยนจากหน้ามือเป็นหลังมือได้

มีศาสตร์โบราณที่เรียกว่า Enneagram ได้จัดประเภทของคนออกมาเป็น 9 ประเภทใหญ่ๆ (ซึ่งหากลองลึกในรายละเอียดแล้ว สามารถแยกย่อยออกมาได้อีก

มากมายอย่างน่าอัศจรรย์) แต่ในที่นี้จะขอกล่าวเพียง 9 ประเภทดังนี้คือ

1. คนสมบูรณ์แบบ (Perfectionist) คนประเภทนี้ชอบวิพากษ์-วิจารณ์ตนเอง ชอบทำอะไรให้ถูกต้องสมบูรณ์แบบ คิดนึกแต่เรื่องเปรียบเทียบ ถูกผิดและมักจะคิดว่ามีศีลธรรมสูงส่งกว่าคนอื่น มักจะกังวลว่าคนอื่นจะมองจับผิดตนเอง คนประเภทนี้เหมาะกับการงานจัดหรือวางระบบ งานบัญชี สอนหนังสือ งานวางแผน งานวิจัย เพราะเป็นงานละเอียดถี่ถ้วน คนประเภทนี้จึงมีความวิตกกังวล ลังเล กลัวผิดพลาด ชอบจับผิด ไม่ยอมผ่อนปรน

2. ผู้ให้ (Giver) เป็นคนที่ต้องการยอมรับจากผู้อื่น ชอบคิดอยู่เสมอว่า ทุกคนต้องการฉัน หรือถ้าขาดฉัน เขาไม่มีวันทำได้สำเร็จ ชอบสร้างบุคลิกหลากหลายเพื่อเอาใจผู้อื่น คนประเภทนี้เหมาะกับการงานสังคมสงเคราะห์ มีขอวาทที่ปรึกษาเจ้านาย เลขานุการ พยาบาล ทว่าก็มีจุดอ่อนคือมักสับสนเหมือนกันว่าเราคือใครกันแน่ ชอบแสดงตัวตน คนอื่นต้องการความยอมรับจากผู้อื่นเสมอ

3. นักแสดง (Performer) คนประเภทนี้ชอบสร้างภาพลักษณ์ของตนเองให้เป็นที่น่าสนใจของคนอื่นเสมอ ชอบทำกิจกรรม ไม่ชอบทำตัวให้อยู่ในมุมมืด บูชาความสำเร็จ ชอบแข่งขัน ประเภทนี้ต้องเป็นหนึ่ง คนประเภทนี้เหมาะกับการประกอบธุรกิจเล็กๆ ที่ต้องบริหารเอง ผู้จัดการงานขาย สื่อมวลชน นักโฆษณา ในทางกลับกัน คนประเภทนี้มักจะเจ็บปวดกับความล้มเหลว การหลอกตัวเอง ไม่รู้เรื่องด้านลบ ไม่ชอบคำวิจารณ์

4. โสเภณี (Romantic) คนประเภทนี้มักชอบติดอยู่กับอารมณ์ทุกข์ รู้สึกตัวเองว่าเหมือนกับถูกทอดทิ้งมักชอบเรื่องเกี่ยวกับศิลปะ ชอบความหรูหรา เป็นคนมีจินตนาการสูงเกี่ยวกับอุดมคติ อ่อนไหวในเรื่องความทุกข์โศกทั้งของตนเองและผู้อื่น คนประเภทนี้เหมาะกับการงานจำพวกศิลปะต่างๆ นักร้อง นักตกแต่งภายใน เป็นที่ปรึกษาของผู้ทุกข์ยาก แต่ในขณะเดียวกันก็อีกจำพวกหนึ่งได้ง่าย ระวังเรื่องความซึมเศร้า ความฟุ้งเฟ้อ ชอบแสดงออกที่เกินธรรมดา

5. นักสังเกตการณ์ (Observer) คนประเภทนี้ชอบอยู่ตามลำพัง ไม่ชอบคลุกคลี รักอิสระ มีความเป็นส่วนตัวสูง ไม่ชอบแสดงอารมณ์ต่อหน้าคนอื่น สนใจเรื่องที่เป็นเฉพาะด้าน ชอบคาดการณ์ล่วงหน้า สังเกตสิ่งต่างๆ อยู่ห่างๆ คนประเภทนี้มักเป็นผู้เชี่ยวชาญ นักเขียนตำรา Programmer หรืองานที่ทำคนเดียวโดยไม่ยุ่งกับใคร คนประเภทนี้มีจุดอ่อนตรงที่ว่าชอบแยกตัวเองออกจากโลกของความเป็นจริงจนเกินไป ไม่ชอบความผูกพันจนเสียมนุษยสัมพันธ์

อ่านต่อบทหน้า